

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number:D0047

FINE ARTS

Received: October 2010

Accepted: January 2011

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Ülkü Özgür

Şenol Afacan

Gazi University

uozgur@gazi.edu.tr

Ankara-Turkey

**GÜZEL SANATLAR ve SPOR LİSELERİNİN MÜZİK BÖLÜMLERİ ÖZEL YETENEK
SINAVLARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

ÖZET

Bu çalışma GSSL'nin müzik bölümlerine özel yetenek sınavı ile öğrenci alımında karşılaşılan sorunları belirlemek ve bunların çözümüne ilişkin öneriler getirmek amacıyla yapılmıştır. Çalışma betimsel yöntem içerisinde yer alan tarama modelindedir ve veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan anket kullanılmıştır. Çalışma grubunu Türkiye'nin farklı illerindeki GSSL'de görev yapan ve ankete cevap veren müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda, GSSL'ye başvuran öğrenci sayısında azalma görüldüğü, aradan 21 yıl geçmesine karşın GSSL'nin yeterince tanınmadığı ve işlevinin bilinmediği, öğrencilerin GSSL'ye giriş sınavına hazırlıklı gelmelerinin mümkün olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalar sınav sorularının güçlük derecelerinin farklı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi,
Yetenek Sınavları,
Müzik Bölümü Öğrenci Seçimi,
Karşılaşılan Sorunlar, Çözüm Önerileri

**PROBLEMS ENCOUNTERED DURING APTITUDE TESTS IN MUSIC DEPARTMENTS OF
HIGH SCHOOLS OF FINE ARTS AND SPORTS AND SUGGESTIONS FOR SOLUTION**

ABSTRACT

This study has been improved to clarify the problems encountered while electing students for the music departments of HFAS and to find solutions for them. The study is in scanning model which takes place in descriptive method and a questionnaire prepared by the researchers has been used as the tool for data gathering. Working group consists of music teachers who work in different cities of Turkey. At the end of the research, it has been determined that there is a decline in the number of students who apply for HFAS, that though it has been 21 years, HFASs and their functions are not known enough, that it is not possible for students to come to the aptitude tests as prepared beforehand. The researches done show that the difficulty levels of the exams are different.

Keywords: Highschool of Fine Arts and Sports, Aptitude Exams,
Music Department Student Election, Problems,
Recommendations

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Güzel sanatlar ve spor liseleri (GSSL), ilk kez 1989 yılında "İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi" adıyla açılmış, müzik ve resim olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Spor bölümünün eklenmesiyle GSSL adını alan bu okulların sayısı günümüzde 60'ı aşmaktadır. GSSL müzik bölümlerinde verilen eğitimle, üniversitelerin ilgili bölümlerine alt yapısı olan öğrenciler yetişmekte, mesleki müzik eğitiminin temeli oluşmaktadır.

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar [1].

Mesleki müzik eğitimi " hazırlama, biçimlendirme, uzmanlaştırma, yetkinleştirme" olmak üzere dört aşamada düşünüldüğünde, GSSL'nin hazırlama aşamasının işlevi açısından önemli bir boşluğu doldurduğu görülmektedir" [2].

Ortaöğretim kademesinin mesleki sanat eğitimi kapsamında eğitim, öğretim etkinliklerini yürüten GSSL'nin amacı Milli Eğitim Bakanlığı Temmuz 2009/2622 sayılı Tebliğler Dergisinde GSSL Yönetmeliğinin 6. Maddesinde şu şekilde belirtilmiştir [3].

- Öğrencilerin Türk Milli Eğitiminin genel ve özel amaçları yanı sıra güzel sanatlar ve spor alanlarında;
 - o İlgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili temel bilgi ve beceriler kazanmalarına yönelik eğitim-öğretim görmelerini ve alanlarında başarılı bireyler olarak yetişmelerini,
 - o Güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,
 - o Türk sanat, kültür ve sporuna katkıda bulunan ve başarıyla temsil eden bireyler olarak yetişmelerini,
 - o İş birliği içinde ve dayanışma alışkanlığı kazanarak takım ruhu ile hareket etmelerini,
 - o Alanlarıyla ilgili araştırma yaparak yorum ve uygulama yetkinliğine ulaşabilmelerini,
 - o Milli ve milletlerarası sanatsal ve sportif etkinlikleri takip ederek bilgi ve kültürlerini geliştirmelerini
 - o Spor ve disiplini ve centilmenliği ile sanatçı duyarlılığını benimseyen bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır.

GSSL müzik bölümlerindeki eğitim ve öğretimin sağlıklı yapılabilmesi için bu okullara öğrenci seçimi büyük bir önem taşımakta ve adayın müzik yeteneği ölçülmeye çalışılmaktadır.

Müzik yeteneği bireyin kalıtsal olarak getirdiği ve müziksel öğrenmesini çerçeveleyen sınıra ya da müziksel öğrenme kapasitesine denir [4].

Müzik yeteneği müzik alanında bireyin doğuştan getirdiği gizil gücün yanı sıra müziği işitme, yazma, söyleme ve çalma alanlarında başarı göstermesi olarak tanımlanabilir [5].

Müziksel yeteneği ölçebilmek için çeşitli müziksel yetenek testleri geliştirilmiştir. Bunlardan en tanınmış olanları Seashore, Wing, ve Gordon'un geliştirdiği yetenek ölçüm testleridir.

Geliştirilen müziksel yetenek testlerini üç boyutta toplamıştır [5].

- Müziksel yatkınlık veya kapasitenin ölçülmesi
- Müzik becerisinin ölçülmesi
- Müzik beğenisinin ölçülmesi

GSSL müzik bölümleri özel yetenek giriş sınavlarında müziksel yatkınlık veya kapasiteyi ölçen ve kısmen müzik becerisini ölçen testler uygulanmakta, müzik beğenisini ölçen testler ise kullanılmamaktadır [6].

Ülkemizde GSSL müzik bölümü özel yetenek sınavları iki aşamada yapılmakta, adaylardan ses yüksekliklerini ayırt etmeleri, aynı anda tınlayan armonik aralıkları ve akorları çözümlenmeleri, duyduğu ritim ve ezgileri bellekte tutup tekrarlamaları istenmekte ayrıca çalgı çalma ve şarkı söyleme becerileri değerlendirilmektedir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARC SIGNIFICANCE)

GSSL müzik bölümlerine öğrenci seçiminde yaşanan sorunlar nelerdir?

Bu sorunların çözümü neler olabilir?

Öğrenci seçiminde hali hazırda uygulanmakta olan yetenek ölçme sınavlarının yapısı-uygulanması nasıl iyileştirilebilir? Sorularına yanıt aramak amacıyla yapılmıştır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Çalışmanın yöntemi betimsel yöntem içerisinde yer alan tarama modelindedir. Betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar [7].

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır [8].

Betimleme denilince ilk akla gelen şey, genellikle anket ve mülakat teknikleridir. Betimleme araştırmalarında, bu iki veri toplama tekniğinin büyük bir yeri vardır [9].

3.1. Veri Toplama Aracı (Data Collection Instrument)

GSSL'nin müzik bölümlerine özel yetenek sınavları ile öğrenci seçiminde karşılaşılan sorunların tespit edilmesi amacıyla araştırmacılar tarafından anket soruları hazırlanmıştır. Bu anket soruları seçim yapılmaksızın tüm bölgelerde yer alan okullara gönderilmiş ve elde edilen veriler doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Ayrıca sınava yönelik sorunların farklı bakış açıları ile ele alınmasını sağlamak ve çözüm önerileri getirebilmek için öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Tespit edilen bulgular bu alanda daha önce yapılmış çalışmaların sonuçları ile karşılaştırılarak konu değişik açılardan irdelenmiştir.

4.1. BULGULAR VE YORUMLAR (FINDINGS AND COMMENTS)

- Öğretmenlerin "Bugüne kadar yetenek sınavlarına kontenjan altında başvuru oldu mu?" sorusuna verdikleri cevaplar:

Tablo 1. "Bugüne kadar yetenek sınavlarına kontenjan altında başvuru oldu mu?" sorusuna verilen cevapların dağılımı

(Table 1. The distribution of responses of question of "Has it had the ability to date the application under examination quota?")

Cevaplar	f	%
Evet	11	22
Hayır	39	78
Toplam	50	100

Tablo 1'de görüldüğü üzere öğretmenlerin %78'i yetenek sınavlarına başvuru sayısının kontenjanın altında olmadığını % 22 si ise başvuran öğrenci sayısının kontenjan altında olduğunu dile

getirmişlerdir. Mesleki müzik eğitiminin kaynağını oluşturan bu okullarımıza başvuran öğrenci sayısının kontenjan altında kalması düşündürücüdür.

- Öğretmenlerin "Önceki yıllara göre GSSL müzik bölümü giriş sınavına başvuran öğrenci sayısında nasıl bir değişiklik olmaktadır?" sorusuna verdikleri cevaplar:

Tablo 2. "Önceki yıllara göre GSSL Müzik Bölümü giriş sınavına başvuran öğrenci sayısında nasıl bir değişiklik olmaktadır?" sorusuna verilen cevapların dağılımı

(Table 2. The distribution of responses of question of "HFAS Music Department entrance exam than in previous years the number of students admitted to a change in how is this possible?")

Cevaplar	f	%
Azalmakta	35	70
Artmakta	2	4
Aynı kalmakta	13	26
Toplam	50	100

Tablo 2'de verilen cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin %70'i yetenek sınavlarına başvuran öğrenci sayısının azaldığını, %26'sı öğrenci sayısının aynı kaldığını %4'ü ise başvuran öğrenci sayısında artış olduğunu belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre önceki yıllara göre GSSL müzik bölümlerine başvuran aday öğrenci sayısında önemli ölçüde azalma olduğu görülmektedir.

Uçan'ın Bursa'da yapılan I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumunda sunduğu bildiride AGSL müzik bölümlerinden bazılarının öğrenci seçme ve yerleştirme işlemlerinde aday öğrenci azlığı ve yetersizliği ile karşı karşıya kaldıklarını belirtmiştir. Uçan sınava girmesi gereken öğrenci sayısının kontenjanın yaklaşık en az beş katı olması gerektiğini, başvuran öğrenci sayısının az olduğu ve giren adayların müziksel nitelik yönünden çok düşük düzeyde oldukları durumlarda amaca uygun sağlıklı bir giriş sınavından söz edilemeyeceğini vurgulamıştır. Aradan 15 yıla yakın süre geçmesine karşın aday öğrencinin yeterli sayıda olmaması bu sorunun halen devam ettiğini bunun da eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir [10].

- Sınava başvuran öğrenci sayısında azalma varsa, sizce nedenleri neler olabilir? sorusuna verdikleri cevaplar:
Öğretmenlerin "Sınava başvuran öğrenci sayısında azalma varsa, sizce nedenleri neler olabilir?" Sorusunda yer alan maddeler, en fazla işaretlenen başlıklar olarak sıralandığında;
 - o Okulun işlevinin yeterince bilinmiyor olması
 - o Ailelerin okulun varlığından haberdar olmaması,
 - o Adayın GSSL' yi bitirdikten sonra üniversiteyi kazanamama endişesi taşıması,
 - o Yeterli öğretmen kadrosunun bulunmaması,
 - o Okulun fiziki şartlarının yetersiz olması"Diğer" olarak belirtilen maddede, öğrencilerin zamanında yönlendirilmedikleri; başarılı, yetenekli öğrencilerin farklı okulları tercih ettikleri belirtilmiştir.

Bireylerin ilgi ve yetenekleri doğrultusundaki okullarda öğrenim görmeleri hem yüksek öğretime yerleşmeleri, hem istedikleri mesleği sürdürmeleri hem de ülke ekonomisi açısından önem taşımaktadır.

Kuruluşunun üzerinden 21 yıl geçmesine karşın öğrenci ve ailelerinin GSSL'nin varlığından ve işlevinden haberdar olmaması düşündürücü bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Öğretmenlerin "Sınavlarda istenilen düzeyde başarı gösteremeyen ya da müzik yatkınlığı bulunmayan öğrenciler kontenjanı doldurmak için alınıyor mu?" sorusuna verdikleri cevaplar:

Tablo 3. "Sınavlarda istenilen düzeyde başarı gösteremeyen ya da müzik yatkınlığı bulunmayan öğrenciler kontenjanı doldurmak için alınıyor mu?" sorusuna verilen cevapların dağılımı

(Table 3. The distribution of responses of question of "Exams are not successful at the desired level or to fill the quota of students who are not listening is there a predisposition?")

Cevaplar	f	%
Evet	20	40
Hayır	27	54
Bazen	3	6
Toplam	50	100

Tablo 3'te öğretmenlerin %54'ü kontenjanı doldurmak için öğrenci almadıklarını, %40'ı aldıklarını, %6'sı bazen öğrenci aldıklarını belirtmişlerdir.

Çoğunlukla yeterli başarıyı gösteren adayın okula öğrenci olarak alındığı görülmekle birlikte azımsanmayacak bir oranda sınavda yeterli başarıyı göstermeyen öğrencilerin okula alındığı anlaşılmaktadır. Bu durum yeni sorunları ortaya çıkarmaktadır. Örneğin GSSL mezunu olan öğrencilerin yüksek öğretim okullarının ilgili bölümlerini kazanma şanslarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu sorun yukarıda diğer maddelerde yer alan sorunlarla ilgilidir ve ancak birlikte çözümlenebilir. Çünkü ailelerin ve öğrencilerin GSSL hakkında yeterince ve sağlıklı bilgilerinin olmaması, bu okulları tercih etmemelerine dolayısıyla istenilen sayıda aday öğrencilerin bulunamamasına bu ise yeterli sayıda başarılı öğrencinin okula alınamamasını getirmekte tüm bu nedenlerin etkisiyle birçok öğrenci yüksek öğretimin ilgili bölümlerinin sınavlarında istenilen başarıyı gösterememektedir.

- Öğretmenlerin "Yetenek sınavlarında okul dışından görevlendirilen müzik öğretmenlerinin komisyonda yer almasına ilişkin uygulamayı nasıl buluyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplar:

Tablo 4. Yetenek sınavlarında okul dışından görevlendirilen müzik öğretmenlerinin komisyonda yer almasına ilişkin uygulamaya yönelik öğretmen görüşlerinin dağılımı

(Table 4. The commission appointed to take place outside of the school's ability tests for teachers to implement the distribution of teachers' opinions)

Cevaplar	f	%
Tamamen Katılıyorum	8	16
Büyük Ölçüde Katılıyorum	1	2
Kısmen	21	42
Katılmıyorum	11	22
Hiç Katılmıyorum	9	18
Toplam	50	100

Tablo 4'e bakıldığında yetenek sınavlarında okul dışından görevlendirilen müzik öğretmenlerinin sınav komisyonunda yer almasına ilişkin uygulamaya öğretmenlerin %42'si kısmen, %22'si katılmadıklarını, %18'i hiç katılmadıklarını, %16'sı tamamen katıldıklarını, %2'si büyük ölçüde katıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 4'teki bulgular değerlendirildiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu uygulamaya katılmadıkları söylenebilir.

2009-2010 Öğretim yılına kadar GSSL müzik bölümü yetenek sınavlarında sadece okulun öğretmenleri görev almaktaydılar. Ancak bu yıldan itibaren yapılan yetenek sınavlarında Milli Eğitim Bakanlığının yayınladığı GSSL sınav yönetmeliğine uygun olarak sınav komisyonunda yer alan 5 kişiden ikisi o ilde görev yapan ve milli eğitim müdürlüklerinde görevlendirilen müzik öğretmenlerinden oluşmaktadır.

GSSL'de görev alan öğretmenlerin belli bir alanda kendini geliştirmiş olması beklenmekte ve bu alanda değerlendirmeye tabii tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucunda kendi alanlarında uzman kabul edilen öğretmenler GSSL'de görevlendirilerek eğitim vermektedir. Özellikle sınavın sonucunu doğrudan etkileyecek olan soru hazırlama görevinin MİOY dersi öğretmenleri denetiminde GSSL müzik bölümlerinde görev yapan öğretmenler tarafından hazırlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Hazırlanan son yönetmeliğe uygun olarak yetenek sınavları iki aşamada yapılmaktadır. Ancak sınav ile ilgili puanlama, soru sayısı, soru tipi vb. konu başlıkları okullardaki sınav komisyonlarının görüşüne bırakılmıştır. Yapılan araştırmalarda illere göre farklı uygulamalar olduğu görülmüştür. Örneğin, ezgi, tartım, aralık duyma, akor, çalgı çalma ve şarkı söyleme boyutlarının değerlendirilmesinde farklılıklar bulunmaktadır. Hazırlanan ezgilerin, tartım kümelerinin, aralıkların zorluk derecelerinin tüm okullarda benzerlik göstermesi, öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine uygun soru tiplerinin belirlenmesi, tüm soru ve aşamaların seçici ve ayırt edici nitelikte olması beklenmektedir. Bu noktalardaki illere göre farklılıklar yetenek sınavlarının geçerlik ve güvenilirlik faktörlerini doğrudan etkilemektedir. Örneğin sorulan ezgilerin iyi bir ezgide bulunması gereken özellikleri taşıması gerekmektedir.

Nitekim Yağcı Türkiye'deki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Öğrenci Özel Yetenek Giriş Sınavlarının Müziksel İşitme Algılama Boyutunun Değerlendirilmesi konulu doktora tez çalışmasında farklı illerdeki yetenek sınavlarının içeriğini incelemiştir. Bu sınavlarda sorulan ezgilerin yarıya yakınının iyi bir ezgide bulunabilecek özelliklere sahip olmadığını belirlemiştir [11].

- Öğretmenlerin "Öğrencinin değerlendirilmesinde aldığı puan dışında yapabilirliği göz önüne alınıyor mu?" sorusuna verdikleri cevaplar:

Tablo 5. "Öğrencinin değerlendirilmesinde aldığı puan dışında yapabilirliği göz önüne alınıyor mu?" sorusuna verilen cevapların dağılımı

(Table 5. The distribution of responses of question of "Does the evaluation of the student's score is taken into consideration yapabilirliği outside?)

Cevaplar	f	%
Evet	31	62
Hayır	14	28
Bazen	5	10
Toplam	50	100

Tablo 5'te öğretmenlerin %62'si yetenek sınavlarında öğrencinin yapabilirliğini göz önüne aldıklarını, %28'i öğrencinin yapabilirliğini göz önüne almadıklarını, %10'u ise bazen dikkate aldıklarını belirtmişlerdir.

Çoğu öğrencinin sınav şeklini bilmediği ve sınava hazırlanmadığı dikkate alındığında, öğrencinin yapabilirliğinin göz önüne alınmasının ancak yapabilirliğin ölçütlerinin belirlenmesinin gerektiği aksi takdirde yapılan değerlendirmelerin sağlıklı olmayacağı düşünülmektedir.

- Öğretmenlerin "Yetenek sınavlarına giren öğrencilerin GSSL müzik bölümünü bilinçli olarak tercih ettiklerine ne derece katılıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplar:

Tablo 6. "Sınava başvuran öğrencilerin GSSL müzik bölümünü bilinçli olarak tercih ettiklerine ne derece katılıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevapların dağılımı

(Table 6. The distribution of responses of question "As part of the conscious preference of students admitted to the examination to what extent you agree with HFAS music? ")

Cevaplar	f	%
Tamamen		
Büyük ölçüde	8	16
Kısmen	39	78
Katılmıyorum	3	6
Toplam	50	100

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenler yetenek sınavlarına giren öğrencilerin müzik bölümünü bilinçli olarak tercih etmeleri hususunda %78'i kısmen katıldıklarını, %16'sı büyük ölçüde katıldıklarını, %6'sı katılmadıkları dile getirmişlerdir.

Verilen yanıtlardan aday öğrencilerin sınav için yeterince yönlendirilmedikleri anlaşılmaktadır. İlköğretim okullarındaki müzik öğretmenlerinin öğrencinin müzik yeteneğini fark etmesi, GSSL'nin varlığı ve işlevi konusunda aileleri yönlendirmesi, bilgi vermesi bu okulları tercih etmelerini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. İlköğretim okullarında ikinci kademe müzik dersinin haftada bir saat olması, birçoğunda müzik odasının bulunmaması, müzik öğretmenlerinin bazılarının birkaç okulda birden görev yapması gibi sebepler göz önüne alındığında etkili bir müzik eğitiminden söz etmek mümkün olmayabilir. Bu durum ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin yetenekli öğrencileri fark etmesini ve onları yönlendirmesini olumsuz yönde etkileyebileceğini düşündürmektedir.

- Öğretmenlerin "Okulunuzda yetenek sınavlarına yönelik kurs açılıyor mu?" sorusuna verdikleri cevaplar:

Tablo 7. "Okulunuzda yetenek sınavlarına yönelik kurs açılıyor mu?" sorusuna verilen cevapların dağılımı

(Table 7. The distribution of responses of question of "Does the ability to open the course for exams")

Cevaplar	f	%
Evet	3	6
Hayır	44	88
Bazen	3	6
Toplam	50	100

Tablo 7’de öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda %88’i sınava yönelik hazırlık kursu açılmadığını, %6’sı açıldığını, %6’sı ise bazen bu kursların açıldığı yönünde cevap vermişlerdir.

Verilen cevaplardan GSSL’ nin büyük bir çoğunluğunda yetenek sınavlarına yönelik kurs açılmadığı görülmektedir.

- Öğretmenlerin “Yetenek sınavlarına yönelik hazırlık kurslarının açılmasının yararlı olacağına inanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar:

Tablo 8. “Yetenek sınavlarına yönelik hazırlık kurslarının açılmasının yararlı olacağına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevapların dağılımı

(Table 8. The distribution of responses of question of “Do you think that will be beneficial to the opening of exam preparation courses for Talent?”)

Cevaplar	f	%
Evet	37	74
Hayır	5	10
Kısmen	8	16
Toplam	50	100

Tablo 8’de araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu %74 ü evet diyerek yetenek sınavlarına ilişkin hazırlık kursu açılmasının yararlı olacağını, %16’sı bu kursların kısmen yararlı olacağını, %10’u ise hayır yönünde cevap vermiştir.

Yetenek sınavlarına yönelik hazırlık kursunun açılması aday öğrencilerin sınav içeriği hakkında bilgilendirilmesi, piyano tınısına alışmaları açısından yararı olabilir. Diğer yandan bu uygulamanın adayın öğretmen tarafından tanınmasını sağlayacağı ve sınavın objektifliğine zarar verebileceği şeklinde yorumlar da yapılmaktadır. Kuşku yaratan çözümler üretilerek aday öğrencilerin sınav yöntemi hakkında bilgilendirilmesinin önemli ve gerekli olduğu düşünülmektedir.

- Araştırmaya katılan öğretmenler yukarıdaki yanıtların dışında yetenek sınavlarına ilişkin önerileri:
Araştırmaya katılan öğretmenler yukarıdaki yanıtların dışında yetenek sınavlarına ilişkin şu önerilere yer vermişlerdir.
 - o Her okul kendi belirlediği tarihte sınav yapabilir ve algılamayı daha iyi ölçecek soru sistemi geliştirilebilir.
 - o Yetenek sınavının içinde matematiksel zekalarını algılama hızlarını ve mantıklarının ne kadar kullanabildiklerini ölçme amaçlı bir sınav yapılabilir.
 - o Öğrencilerin daha yakından tanınması amacıyla sınavlar daha uzun sürede yapılabilir.
 - o Sınavlar tüm ülkede aynı anda yapılmayıp bölgelere ayrılarak 1 er (birer) hafta arayla sınav yapılabilir.
 - o Sınavda müziksel algılama-ışitme çalgı ve ses boyutları için farklı komisyonlar oluşturularak her öğretmenin alanına uygun olarak bu komisyonlarda görev almaları sağlanabilir.

5. SONUÇLAR (RESULTS)

- Güzel sanatlar ve spor liselerine başvuran öğrenci sayısında artış olması beklenirken azalma görülmektedir.
- Aradan 21 yılı geçmesine karşın GSSL yeterince tanınmamakta ve işlevi bilinmemektedir.

- Yapılan sınav sistemi ön hazırlık gerektirmekte ancak tüm öğrencilerin sınava hazırlıklı gelmeleri mümkün olmamaktadır.
- Milli Eğitim Bakanlığının GSSL sınavları ile ilgili yönergesi bulunmaktadır. Ancak sınavların hazırlanması, soru adedi, güçlüğü ve değerlendirilmesi sınav komisyonuna bırakılmaktadır. Yapılan araştırmalar sınav sorularının güçlük derecelerinin farklı olduklarını ortaya koymaktadır.

6. ÖNERİLER (RECOMMENDATIONS)

- Çeşitli etkinliklerle GSSL'nin tanıtımı yapılmalıdır. Bunun için ilköğretim okullarında yetkili kişiler ve müzik öğretmenleri işbirliği yaparak GSSL'nin işlevi anlatılabilir. Bu okulların tanıtımı için müzik eğitimi veren üniversitelerden çeşitli şekillerde yardım alınabilir. Örneğin üniversite öğrencilerinden okulları dolaşarak konserler vermeleri, okullarını tanıtmaları ya da "Topluma Hizmet Uygulamaları" dersinin ilköğretim okullarında yetenekli öğrenci taraması yapılarak değerlendirilmesi istenebilir. Sınava başvuran öğrenci sayısı yükseldiğinde yetenekli öğrenci seçme şansı çoğalacağı unutulmamalıdır.
- GSSL müzik bölümü yetenek sınavlarının içeriği, öğrencinin bu sınavdaki başarısı ile GSSL deki ders başarılarının karşılaştırılması vb. konularda araştırmalar yapılmalıdır. Ancak Milli Eğitim Bakanlığının ilgili birimleri yapılmış sınavlara ilişkin belgelerin alınmasına sıcak bakmadığından yönetmelik gereği okul müdürleri bu belgeleri verememekte, böylece herhangi bir araştırma yapılamamaktadır. Günümüzde birçok kurumun sınav sorularının bir gün sonra bile açıklandığı düşünüldüğünde özel tüm bilgiler saklı kalmak kaydıyla GSSL müzik yetenek sınavına ilişkin bilgilerin araştırmacılara verilerek konu ile ilgili çalışmaların yapılmasına olanak sağlanmalıdır.
- Herhangi bir hazırlık gerektirmeyen, sadece sınav anında yapılacak açıklamaların yeterli olduğu yetenek ölçüm testlerinin hazırlanıp uygulanması hem sınavın geçerliliği hem de mesleki müzik eğitimi için önem taşımaktadır. Ülkemizde, bölgeler arasında kültürel ve ekonomik anlamda çeşitli farklılıklar bulunmaktadır. Sanat eğitimi ve bu eğitimin bir kolu olan müzik eğitiminde istenilen boyuta geldiğimiz ise söylenemez. İlköğretimdeki müzik öğretmeni ihtiyacının karşılanamadığı ve bu sorunun kısa sürede çözümlenemeyeceği de göz önüne alınarak yeterli temel müzik eğitimi alamayan öğrencilerin yeteneklerini ölçebilecek farklı sınav türlerinin araştırılması ve uygulanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Farklı bir sınav şekli yapılmadığı sürece GSSL müzik bölümü seçme sınavına yönelik öğrencilere kurslar açılabilir. Bu kurslarda o yıl görevli sınav kurulu dışındaki öğretmenlere görev verilebilir.
- Sınav kurullarına ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler yerine üniversitelerin ilgili bölümlerinden bir temsilci çağrılabilir.
- 1994-95 öğretim yılında üç üniversitenin, 1995-96 Öğretim yıllarında dört üniversitenin katılımı ile ÖSYM ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümünün işbirliğinde iki aşamadan oluşan merkezi özel yetenek sınavı uygulanmıştır. Ali Uçan'ın başkanlığındaki komisyonun hazırladığı Merkezi Özel Yetenek (MÖZYES) sınavının içeriği araştırılarak bu sınavın bir

benzeri GSSL müzik bölümlerine öğrenci seçme sınavında uygulanabilir. İki aşamada uygulanabilecek olan bu sınavın birinci aşaması merkezi olarak yapılıp ikinci aşaması ise bölgesel farklılıklar göz önüne alınarak düzenlenebilir. İkinci aşama birkaç bölgeye ya da coğrafi bölgelere ayrılarak yapılabilir.

- Dünyada müzik yeteneğinin ortaya çıkarılması ile ilgili çalışmaları hala sürmektedir ve kesin bir ölçek ortaya konamamaktadır. Yeteneğin ölçümü bulunulan çevreye, eğitime, kültüre göre değişkenlik göstereceğinden bu çalışmaların sürmesi ve çeşitli sınav türlerinin araştırılarak ortaya konması ve uygulanması doğal görünmektedir. Müziksel algılamayı, müziksel kapasiteyi ölçen farklı testler incelenerek GSSL müzik bölümlerinde uygulanabilirliği araştırılmalı, geçerli, güvenilir ölçme değerlendirme yöntemleri geliştirilmelidir. Bu nedenle GSSL müzik bölümlerine öğrenci seçiminde çeşitli sınav yöntemlerinin araştırılıp uygulanması, sınav ile ilgili sürekliliği olan bir araştırma merkezinin kurulması sınav yöntemlerinin gelişmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- İlköğretim sürecinde müzik öğretmenlerince belirlenen yetenekli öğrenciler GSSL' ye yönlendirilmeli bu konuda okul rehberlik servislerince aileler meslek seçiminin önemi, bireyin isteği, başarılı ve mutlu birey olabilmede tercihlerin önemi vb. konularda aydınlatılmalıdır.
- Mesleki müzik eğitiminin istenilen düzeye ulaşabilmesi, öncelikli olarak mesleki müzik eğitiminin temelini oluşturan GSSL'nin eğitim ve öğretim kalitesinin artırılmasına bağlıdır. Günümüze kadar çeşitli şekillerde GSSL ile ilgili tüm sorunlar ortaya konmuş ve çözüm önerilerinde bulunulmuştur. Ancak yukarıda açıklanmaya çalışılan ve GSSL ile ilgili tüm sorunların çözümüne doğrudan katkıda bulunacak olan kurumlar Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin ilgili birimleridir. Bu iki kurumun işbirliği yapması ile sağlıklı çözümlere ulaşılabilir. GSSL'ye öğrenci ve öğretmen alımı, eğitim ve öğretim programları, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm okullardaki müzik eğitimi başta olmak üzere tüm sorunlar birlikte gerçekçi bir şekilde irdelendiğinde çözüm için önemli ve kalıcı adımlar atılabilecektir. Aksi takdirde sorunlara yönelik yapılan araştırmalar kâğıt üzerinde kalmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Uçan, A., (2005). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye' deki Durum 3. Basım Evrensel Müzikçi Ankara
2. Özgür, Ü., (1996). AGSL Müzik bölümlerinde Okutulmakta Olan Müziksel İşitme-Okuma-Yazma Dersinin İçeriği, Sorunları ve Çözümüne İlişkin Ders Öğretmenlerinin Görüşleri I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu, 28-30 Kasım. Uludağ Üniversitesi, Bursa.
3. MEB Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliği internet erişim: <http://ogm.meb.gov.tr> adresinden 04.08.2010 tarihinde alınmıştır.
4. Özgür, Ü. ve Aydoğan S., (2009). Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram-I. (Beşinci Baskı). Ankara: Sözkese Matbaası.

5. Atak Y.A., (2003). Müziksel Yeteneğin Ölçümü. Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
6. Yağcı, U., (2010). AGSL Müzik Bölümleri Yetenek Sınavları ve Bu Sınavlara Yönelik Öğretmen Görüşleri Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı 27, 223-231.
7. Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F., (2008). Bilimsel araştırma yöntemleri. (Geliştirilmiş 2. Baskı). Ankara: Pegem A Akademi Yayınları.
8. Karasar, N., (2005). Bilimsel araştırma yöntemi: ilkeler ve teknikler. (15. Baskı). Ankara Nobel Yayıncılık.
9. Kaptan, S., (1998). Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler ve teknikler. Ankara: Nobel Yayıncılık.
10. Uçan, A., (1996). Yirmibirinci Yüzyıl Eşiğindeki Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Genel Durum-Sorunlar- Çözümler I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu, 28-30 Kasım. Uludağ Üniversitesi, Bursa.
11. Yağcı, U., (2009). Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Öğrenci Özel Giriş Yetenek Sınavlarının Müziksel İşitme-Algılama Boyutunun Değerlendirilmesi Yayınlanmamış Doktora Tezi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.